

บทที่ 4

แนวทางและวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร โรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาล หนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ซึ่งมีขั้นตอนและรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

4.1 แนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน

4.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ
บุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

คำถามการวิจัย

1. แนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาล
หนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ
บุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นขั้นตอนการแสวงหาแนวทางหรือวิธีการและดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอ

หนองโดน จังหวัดสระบุรี การวิจัยระยะนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่เป็นสภาพปัจจุบัน ปัญหา พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลนำเข้าในการดำเนินการวิจัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นเนื้อหาสำหรับเป็นกรอบการวิจัยไว้ 3 ประเด็น ได้แก่

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
- 1.2 เจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
- 1.3 พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้า

2. ประชากร

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ผู้ที่มีส่วนสำคัญ ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ได้แก่ ตัวแทนบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน จังหวัดสระบุรี จำนวน 12 คน

2.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี จำนวน 7 คน ได้แก่

2.2.1 คณะกรรมการบริหารงานโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี จำนวน 5 คน

2.2.2 คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลหนองโดนภาคเอกชน จำนวน 1 คน

2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญในด้านการพลังงานไฟฟ้า จำนวน 1 คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยระยะที่ 2 การแสวงหาแนวทางวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ร่วมกับการประชุมระดมความคิด การสนทนากลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางและวิธีการพัฒนาและการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในพฤติกรรมการประหยัดพลังงานของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ ได้แก่

3.1 ใช้ประเด็นการสนทนากลุ่มจากที่เป็นสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นการสนทนา การประชุมระดมความคิดและการ

สังเกต เพื่อพิจารณาหาแนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
ในโรงพยาบาลหนองโดน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกต จดบันทึก และการบันทึกเสียงข้อมูล
จากการสนทนากลุ่ม การประชุมระดมความคิด การประชุมเชิงปฏิบัติการ

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยระยะนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการ
ตีความและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. แนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน

ในการแสวงหาแนวทางเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยเปิดโอกาส
ให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูล การเรียนรู้จาก
ประสบการณ์จริงและการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดนเป็นไปอย่างเป็นอิสระ โดยใช้เทคนิค
การสนทนากลุ่ม รวม 3 ครั้ง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 22 สิงหาคม 2551 เวลา 13.00 น. – 15.00 น. ณ ห้องประชุม
โรงพยาบาลหนองโดน เป็นการสนทนากลุ่มของผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
พัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ซึ่ง
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหนองโดน หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าฝ่ายบริหาร
ทั่วไป หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน หัวหน้างานผู้ป่วยนอก หัวหน้างานผู้ป่วยใน รวมทั้งสิ้น 19
คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลสภาพ
ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 และร่วมกันแสวงหาแนวทาง วิธีการและ
กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน

ครั้งที่ 2 วันที่ 29 สิงหาคม 2551 เวลา 09.00 น. – 10.00 น. ณ ห้องประชุม
โรงพยาบาลหนองโดน เป็นการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้บริหารโรงพยาบาลหนอง
โดน รวมทั้งสิ้น 8 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวทาง วิธีการ และ
ดัชนีชี้วัดผลสำเร็จของการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนอง
โดน ที่ได้จากการประชุมกลุ่มครั้งที่ 1 และการนำแนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ไปใช้ในการพัฒนา

ครั้งที่ 3 วันที่ 5 กันยายน 2551 เวลา 13.00 น. – 15.00 น. ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลหนองโดน เป็นการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนสำคัญกับการพัฒนาพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน เจ้าหน้าที่จากกลุ่ม ฝ่ายต่างๆ ของโรงพยาบาลหนองโดนที่เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น รวมทั้งสิ้น 23 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญได้รับทราบและตรวจสอบร่างแนวทาง วิธีการ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ตลอดจนรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดเป็นแนวทาง วิธีการและดัชนีชี้วัดที่จะนำไปใช้ในการพัฒนา

จากการประชุมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ทั้ง 3 ครั้ง แนวทางและวิธีการสำหรับการพัฒนาพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน มีดังนี้

ผลจากการประชุมผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในด้านการประหยัดพลังงาน โดยเฉพาะพลังงานไฟฟ้าของโรงพยาบาลหนองโดน โดยการนำประเด็นที่ได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมาพิจารณาโดยผ่านกระบวนการประชุมกลุ่มทั้ง 3 ครั้ง ผลการประชุมกลุ่ม มีดังนี้

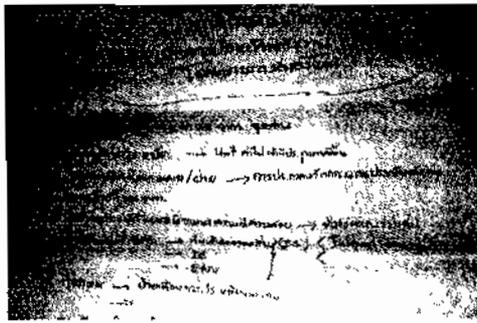
แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน ที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

1. จัดการอบรมพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน
2. รณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. กำหนดผู้รับผิดชอบในการควบคุมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
4. กำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
5. การปรับเปลี่ยนสายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยกมิเตอร์ภายในอาคาร

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. ร้อยละ 90 เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลหนองโดน เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมพัฒนาความรู้ในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
2. ร้อยละ 100 กลุ่มงาน/ฝ่ายต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการควบคุมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. โรงพยาบาลหนองโดนมีการกำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
4. โรงพยาบาลมีการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น สายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยกมิเตอร์ครบทุกพื้นที่

ตาราง 6 การแสวงหาแนวทาง วิธีการ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาการประหยัดพลังงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน

กรอบเนื้อหา การวิจัย	ปัญหาและความ ต้องการการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
1. ความรู้เกี่ยวกับ การประหยัด พลังงาน	ปัญหา 1. ขาดความรู้เรื่องการ เลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และความเข้าใจเกี่ยวกับ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า ความต้องการ 2. การอบรมให้ความรู้ เรื่องการใช้ อุปกรณ์ไฟฟ้า และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	1. จัดการอบรมให้ ความรู้ให้กับ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาล หนองโดน	1. ร้อยละ 90 เจ้าหน้าที่เข้ารับการ อบรมความรู้ในการ ประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า

ตาราง 6 (ต่อ)

กรอบเนื้อหา การวิจัย	ปัญหาและความ ต้องการการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
3. เจตคติเกี่ยวกับ การใช้พลังงาน อย่างประหยัด	<p>ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> ขาดเจตคติที่ดีต่อการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของหน่วยงาน การใช้พลังงานไฟฟ้า ตามความสะดวกสบาย ขาดการสนับสนุน หน่วยงานในการ ประหยัดพลังงาน <p>ความต้องการ</p> <ol style="list-style-type: none"> การอบรมให้ความรู้ และเจตคติต่อการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของหน่วยงาน การรณรงค์ให้ เจ้าหน้าที่ทุกคน ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่ถือว่าเป็นหน้าที่ ออกมาตรการการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า 	<ol style="list-style-type: none"> จัดการอบรมให้ ความรู้ให้กับ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาล หนองโดน รณรงค์การ ประหยัดพลังงาน โดยให้ทุกฝ่าย กำหนดผู้รับผิดชอบ การประหยัด พลังงานไฟฟ้า 	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละ 90 เจ้าหน้าที่เข้ารับการ อบรมความรู้ในการ ประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า ร้อยละ 100 กลุ่ม งาน/ฝ่ายต่างๆ มีการ กำหนดผู้รับผิดชอบ
4. พฤติกรรมการ ใช้พลังงานไฟฟ้า	<p>ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> การเลือกใช้เครื่องใช้/ อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ ถูกต้อง การปฏิบัติตน/การใช้ เครื่องใช้/อุปกรณ์ไฟฟ้า ที่ไม่ถูกต้อง <p>ความต้องการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> รณรงค์การ ประหยัดพลังงาน โดยให้ทุกฝ่าย กำหนดผู้รับผิดชอบ การประหยัด พลังงานไฟฟ้า 	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละ 100 กลุ่ม งาน/ฝ่ายต่างๆ มีการ กำหนดผู้รับผิดชอบ โรงพยาบาลมีการ กำหนดมาตรการ ประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า

ตาราง 6 (ต่อ)

กรอบเนื้อหา การวิจัย	ปัญหาและความ ต้องการการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
	1. การปรับเปลี่ยน สายไฟฟ้าใน โรงพยาบาล 2. การกำหนดเวลาปิด เปิดไฟกลาง 3. กำหนดมาตรการ ประหยัดไฟฟ้า 4. การกำหนด ผู้รับผิดชอบตรวจการใช้ พลังงานไฟฟ้า 5. การรณรงค์การ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า	2. กำหนดมาตรการ ประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า 3. การปรับเปลี่ยน สายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยกมิเตอร์	3. โรงพยาบาลมีการ ปรับเปลี่ยนสายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยก มิเตอร์ครบทุกพื้นที่